

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 20-10- 2020
Αριθμ. Πρωτ.: 963/241424

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του ελαιοπαραγωγικού κλάδου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 8913/24-8-2020**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Σ. Βαρδάκης, Στ. Αραχωβίτης, Α. Αναγνωστοπούλου, Α. Αθανασίου, Α.-Χρ. Αυλωνίτης, Α. Βαγενά, Χρ. Βερναρδάκης, Ι. Γκιόλας, Σ. Ελευθεριάδου, Ζεϊμπέκ Χουσεϊν, Ν. Ηγουμενίδης, Ε. Θραψανιώτης, Ε. Κασιμάτη, Χ. Καφαντάρη, Β. Κόκκαλης, Κ. Μάλαμα, Χ. Μαρουλάκης, Α. Μεϊκόπουλος, Ι. Μουζάλας, Κ. Μπάρκας, Α. Παπαδόπουλος, Π. Πούλου, Ι. Ραγκούσης, Ι. Σαρακιώτης, Π. Σκουρλέτης, Π. Σκουρολιάκος, Ε. Σκούφα, Α. Τριανταφυλλίδης, Σ. Φάμελλος, Ν. Φίλης, Δ. Χαρίτου, Μ. Χατζηγιαννάκης, Ρ. Χρηστίδου και Γ. Ψυχογιός**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 σχετικά με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργικό τομέα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Επισημαίνεται ότι το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα και, με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητες του για την ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις, όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και αφορούν στη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται, για παράδειγμα, με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis κ.λπ.

Μία τέτοια παρέμβαση αποτελεί και η ενεργοποίηση ενός νέου μέτρου στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, με σχετική τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, σε συνέχεια της πίεσης που έχει ασκηθεί στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε. για την ανάληψη πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση διεύρυνσης των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων στήριξης των πληττόμενων κλάδων και επιχειρήσεων από τα περιοριστικά μέτρα και τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας.

Το νέο αυτό μέτρο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως έκτακτο και προσωρινό, θα χρηματοδοτηθεί από τις διαθέσιμες πιστώσεις του ΠΑΑ κάθε Κράτους-Μέλους (Κ-Μ) και προβλέπει τη στήριξη γεωργών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που έχουν πληγεί από την πανδημία, μέσω της χορήγησης κατ' αποκοπή ενίσχυσης έως 7.000€ ανά γεωργό και έως 50.000€ ανά ΜΜΕ, κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών και κατηγοριοποίησης των επιλέξιμων δικαιούχων με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια. Στόχος είναι οι ενισχύσεις να καταβληθούν με τη λιγότερη δυνατή γραφειοκρατία, στη βάση βεβαίως επαρκούς τεκμηρίωσης αφενός της ζημίας που έχει υποστεί κάθε τομέας ή κλάδος και αφετέρου του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης που θα χορηγηθεί.

Το ύψος των κοινοτικών πόρων που μπορούν να διατεθούν για τη χρηματοδότηση του νέου μέτρου δύναται να ανέλθει έως το 2% των πόρων της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο ΠΑΑ κάθε Κ-Μ, ενώ η επιλεξιμότητα καταβολής των ενισχύσεων στους δικαιούχους έχει οριστεί έως 30/06/2021.

Η Πολιτική Ηγεσία του ΥΠΑΑΤ με τις αρμόδιες Κάθετες Υπηρεσίες και εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΑΑΤ διαβουλεύονται με τους θεσμικούς εκπροσώπους των κλάδων που πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας, ώστε να τεκμηριωθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η επιλεξιμότητα στήριξής τους στο πλαίσιο του νέου Μέτρου (τεκμηρίωση της ζημίας που έχει υποστεί ο κλάδος και καθορισμός του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης). Επίσης, η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ επεξεργάζονται τις θεσμικές και τεχνικές παραμέτρους ενεργοποίησης και εφαρμογής του συγκεκριμένου Μέτρου.

Επισημαίνεται, βεβαίως, ότι οι όποιες αποφάσεις χρηματοδότησης του νέου μέτρου θα πρέπει να ληφθούν συνεκτιμώντας το γεγονός ότι, δεδομένου του προχωρημένου της προγραμματικής περιόδου, έχει δεσμευτεί το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του ΠΑΑ, ενώ ταυτόχρονα υφίστανται και ανελαστικές υποχρεώσεις πληρωμών για τα επόμενα χρόνια, όπως της εξισωτικής αποζημίωσης, γεγονός που περιορίζει περαιτέρω τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του Προγράμματος.

Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων που υλοποιούν επενδύσεις, έχει προβλεφθεί η ενεργοποίηση, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, για το οποίο ο Υπουργός έχει δεσμεύσει ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων ευρώ από το τρέχον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του αγροτικού τομέα δύναται να ξεπεράσει τα 400 εκατομμύρια ευρώ μέσω μόχλευσης.

Την υλοποίηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης σηματοδοτεί η συμμετοχή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Καρδίτσας και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Θεσσαλίας στο Ταμείο Χαρτοφυλακίου, γεγονός που επικυρώθηκε με την υπογραφή των πρώτων σχετικών συμφωνιών στα τέλη Αυγούστου.

Η Συμφωνία για τη σύσταση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης υπεγράφη από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκη Βορίδη, και εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων τον Σεπτέμβριο του 2019 και συνιστά το πρώτο στην Ελλάδα και ένα από τα πρώτα και μεγαλύτερα στην Ευρώπη χρηματοδοτικά εργαλεία αυτού του είδους στον αγροτικό τομέα, το οποίο συστήθηκε προκειμένου να καλύψει στοχευμένα μέρος του χρηματοδοτικού κενού στην πρωτογενή παραγωγή.

Επισημαίνεται ότι με τις υπογραφείσες συμφωνίες δίνεται η δυνατότητα παροχής δανείων με μειωμένο επιτόκιο και ιδιαίτερα μειωμένες εξασφαλίσεις στον αγροτικό τομέα από τους πόρους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης που θα δεσμευθούν ανά χαρτοφυλάκιο.

Σημειώνεται ότι στο αμέσως προσεχές διάστημα θα ακολουθήσει η υπογραφή των αντίστοιχων συμφωνιών και με τις υπόλοιπες τράπεζες που εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους στη σχετική πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ, προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Επίσης, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μία σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, οι οποίες ενσωματώνονται από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ, προβλέπουν κατά περίπτωση:

- Παράταση των προθεσμιών που αφορούν σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ενταγμένων επενδύσεων, ιδιωτικών και δημοσίων (π.χ. υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής, αξιολόγηση αιτήσεων, ενστάσεις, δημοπρατήσεις, υλοποίηση, τροποποιήσεις, εκκαθάριση πληρωμών κ.λπ.).
 - Μείωση ή απαλοιφή του ελαχίστου ποσοστού επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού που πρέπει να αιτείται ο δικαιούχος στην 1η αίτηση πληρωμής.
 - Αύξηση του αριθμού των αιτημάτων πληρωμής, καθώς και τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν από τον δικαιούχο κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
 - Αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών σε δικαιούχους για ενίσχυση της ρευστότητάς τους.
 - Δυνατότητα ολοκλήρωσης της επένδυσης σε μικρότερο ποσοστό από το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο, εφόσον το τμήμα που υλοποιήθηκε είναι αυτοτελές και λειτουργικό.
 - Για επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού, όπως αυτές της Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων, δυνατότητα αποδέσμευσης ποσών που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίησή τους, προκειμένου να κατευθυνθούν στην εξυπηρέτηση έκτακτων αναγκών των επιχειρήσεων, και επανέλεγχος της διάθεσης ιδίων κεφαλαίων κατά το στάδιο του 1ου αιτήματος πληρωμής.
 - Μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων επαλήθευσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδύσεων κατά τα ενδιάμεσα στάδια υποβολής αιτημάτων πληρωμής. Ο έλεγχος να πραγματοποιείται εκ των υστέρων και εφόσον έχουν αρθεί οι περιορισμοί.
 - Αύξηση του ποσοστού συνολικής υπερδέσμευσης των πόρων του ΠΑΑ, με ένταξη περισσότερων επενδύσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και με βάση την πορεία εξυγίανσης των μέτρων αυτού, το εύρος της αναμενόμενης ύφεσης, την πρόβλεψη ή μη παράτασης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και τη δυνατότητα ή μη μεταφοράς ανειλημμένων υποχρεώσεων στην επόμενη.
- Ήδη διατέθηκαν 40 εκ. € για την ένταξη επιπλέον δικαιούχων στο μέτρο της Μεταποίησης και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων (σύνολο οι διατιθέμενοι πόροι ανέρχονται σε 440 εκ. €), ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η επιχειρηματικότητα στη δύσκολη περίοδο που διανύουμε. Επίσης, η δυνατότητα υπερδέσμευσης

αξιοποιήθηκε και για την ένταξη περισσότερων επενδύσεων, δημοσίων και ιδιωτικών, στα τοπικά προγράμματα LEADER.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί η σημαντική επιτυχία που σημείωσε η ελληνική Κυβέρνηση στο μέτωπο των μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού, καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση ανακοίνωσε την έγκριση της τροποποίησης του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων από την κρίση του COVID 19, που εισηγήθηκαν οι ελληνικές αρχές, ώστε:

α) να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του, προβλέποντας τη δυνατότητα παροχής κεφαλαίου κίνησης και στους αυτοαπασχολούμενους και στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας και της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και επιδότησης των προμηθειών εγγύησης για τα δάνεια με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων και

β) να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του σε 2,25 δις €.

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι, σύμφωνα την αριθ. C(2020) 1863 (τελικό) /19-03-2020 ανακοίνωση της Επιτροπής της ΕΕ, με την οποία θεσπίστηκε προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, καθώς και της C(2020) 2215 (τελικό)/03-04-2020 τροποποίησής της, προβλέπονται τα εξής:

1. Στόχος είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ, εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.
2. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή στο εργαλείο ΤΠ¹(Τεχνολογίες Πληροφορίας) της Επιτροπής, εντός 12 μηνών από τη στιγμή της χορήγησης, εξαιρουμένων των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει των τμημάτων 3.9 και 3.10 [σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παραγ.23 της C(2020) 2215 (τελικό)/03-04-2020 τροποποίησης].
3. Στην παράγραφο 23 [της C(2020) 1863 (τελικό) /19-03-2020 ανακοίνωση της Επιτροπής] γίνεται ειδικότερη αναφορά στον αγροτικό τομέα και τον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, επιπλέον των όρων του σημείου 22 β) έως ε) με σημαντικότερα σημεία τα εξής:
 - Η συνολική ενίσχυση, δεν υπερβαίνει τα 120.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, ή τις 100.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει συνολικά ανώτατα όρια των 120.000€ και 100.000 € αντίστοιχα. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα.
 - Ενισχύσεις στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων δεν πρέπει να καθορίζονται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά.
 - Το καθεστώς ενισχύσεων μπορεί να εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, υπό τον όρο ότι δεν αφορά καμία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής.
 - Όταν μία επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς, για τους οποίους ισχύουν διαφορετικά μέγιστα ποσά ενίσχυσης, τα κράτη μέλη

¹ Η δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων» δίνει πρόσβαση στα δεδομένα χορήγησης μεμονωμένων κρατικών ενισχύσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις διαφάνειας για τις κρατικές ενισχύσεις και διατίθεται στη διεύθυνση <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.

εξασφαλίζουν με κατάλληλα μέσα ότι δεν γίνεται υπέρβαση του μέγιστου ποσού κάθε τομέα, καθώς και ότι δεν γίνεται υπέρβαση του μέγιστου ποσού αθροιστικά.

Τέτοιου είδους περιπτώσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες, κάθε φορά, υπηρεσίες στη βάση των στοιχείων που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και αφορούν στην ενίσχυση της ελαιοκαλλιέργειας, επισημαίνεται ότι βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής του ΠΑΑ 2014-2020 για την αγροτική ανάπτυξη που εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα, αποτελούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων. Οι εν λόγω προτεραιότητες επιδιώκονται, μεταξύ των άλλων, μέσα από την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχο τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα, που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό συμπεριλαμβάνεται και η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν στην ελαιοκαλλιέργεια, τόσο σε επίπεδο πρωτογενούς όσο και δευτερογενούς τομέα.

Ως εκ τούτου, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέσα από το Π.Α.Α. 2014-2020, το οποίο αξιοποιεί τα κονδύλια του Πυλώνα II της Κ.Α.Π., υλοποιούνται Μέτρα και Δράσεις από τα οποία επωφελείται, μεταξύ των άλλων, και η ελαιοκαλλιέργεια.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής υπομέτρα:

- 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»

Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, το οποίο έχει προκηρυχθεί ήδη, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που καλλιεργούν την ελιά και παράγουν ελαιόλαδο, που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους.

- 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων»

Στο πλαίσιο των δράσεων του εν λόγω υπομέτρου, οι οποίες έχουν προκηρυχθεί ήδη, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του ελαιολάδου, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.), με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, καθιστώντας τα ελκυστικά στους καταναλωτές και ενισχύοντας τον εξαγωγικό τους προσανατολισμό.

- 3.1 «Στήριξη για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας»

Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του ελαιολάδου, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε παραγωγούς για την παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου. Η στήριξη αφορά στις πάγιες δαπάνες που απορρέουν από τη συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας.

- 3.2 «Στήριξη για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που υλοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά»

Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του ελαιολάδου, μεταξύ των άλλων, θα δοθεί στήριξη σε ομάδες παραγωγών (ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις ή άλλου νομικού τύπου οντότητες, με δυνατότητα συμμετοχής, εκτός των παραγωγών, και ιδιοκτητών μονάδων μεταποίησης) για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης βιολογικού ελαιολάδου στην εσωτερική αγορά (εντός της Ε.Ε.).

- 9 «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών»

Στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του ελαιολάδου, δίνεται στήριξη για την ίδρυση νέων ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, μετά από την επίσημη αναγνώρισή τους από την αρμόδια αρχή, για τα πέντε πρώτα έτη λειτουργίας των εν λόγω σχημάτων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Π.Α.Α. 2014-2020, δίνεται η δυνατότητα για τη δημιουργία συνεργασιών με τη μορφή Επιχειρησιακών Ομάδων (Ε.Ο.) στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (Ε.Σ.Κ.) για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας από το Μέτρο 16 «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ». Μέσω του εν λόγω Μέρους ενθαρρύνεται και προωθείται η έναρξη και λειτουργία νέας συνεργασίας με τη μορφή Επιχειρησιακής Ομάδας Ε.Σ.Κ. μεταξύ τουλάχιστον δύο φορέων (δρώντων), προερχομένων τόσο από την παραγωγική δραστηριότητα (γεωργία και κτηνοτροφία, όπως γεωργοί, ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, Μ.Μ.Ε. κ.λπ.) όσο και από την επιστημονική και ερευνητική κοινότητα ή άλλους φορείς (Μ.Κ.Ο., περιβαλλοντικές οργανώσεις κ.λπ.) που ασχολούνται με τον αγροτικό τομέα και τον τομέα των τροφίμων, με στόχο την άμβλυνση ή και επίλυση υφιστάμενων προβλημάτων που εντοπίζονται κυρίως στο αγρο-διατροφικό σύστημα και στο περιβάλλον μέσα στο οποίο αυτό λειτουργεί, χρησιμοποιώντας και αναπτύσσοντας παράλληλα καινοτόμους μεθόδους.

Στο πλαίσιο αυτό, ενισχύεται η ίδρυση και η λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων Ε.Σ.Κ. για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας όσον αφορά στην υλοποίηση πιλοτικών έργων και στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στους τομείς της γεωργίας και των τροφίμων (όταν αυτά αποτελούν προϊόν του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης).

Πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο του Π.Α.Α. υλοποιούνται και τα 50 τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα από τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς (Ομάδες Τοπικής Δράσης – Ο.Τ.Δ.) στο πλαίσιο του Μέρους 19 του Π.Α.Α. (Στήριξη της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων – LEADER). Τα προγράμματα αυτά έχουν ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση και υλοποιούνται σε αγροτικές περιοχές με δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων σε Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες με πληθυσμό έως 15.000 κατοίκους (με εξαίρεση τα μικρά νησιά).

Μεταξύ άλλων, δίνεται και η δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων ιδιωτικού χαρακτήρα, οι οποίες μπορούν να αφορούν και στον δευτερογενή τομέα και να συμπεριλαμβάνουν και το ελαιόλαδο.

Όσον αφορά στη νέα προγραμματική περίοδο (2021-2027), σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο του σχεδίου του βασικού κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων, συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι εξής ειδικοί στόχοι:

- Ενίσχυση του προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση.
- Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας.
- Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της ΕΕ στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και στην υγεία, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα, απορρίμματα τροφίμων, καθώς και καλή μεταχείριση των ζώων.

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα πραγματοποιηθεί μέσω μίας δέσμης παρεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που στοχεύουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας όλων των γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου και του ελαιολάδου, καθώς και μέσω της εξωστρέφειάς τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχέδιο του νέου κανονισμού. Οι παρεμβάσεις αυτές θα επιλεγούν σε συνέχεια εκπόνησης της SWOT ανάλυσης για τη μελέτη των δυνατών και των αδύνατων σημείων, των απειλών και των ευκαιριών, της καταγραφής των αναγκών αλλά και της σχετικής διαβούλευσης, στο πλαίσιο λειτουργίας της εταιρικής σχέσης με τους αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς.

Στο σχέδιο του νέου κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη προβλέπονται ως παρεμβάσεις η υλοποίηση επενδύσεων και η συνεργασία, οι οποίες θα προβλέπουν τις κατηγορίες εκείνες που θα αναδειχθούν μέσα από την προαπαιτούμενη ανωτέρω διαδικασία.

Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Κ.Α.Π. μετά το 2020 και μέσα από διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, θα προταθούν και θα συμπεριληφθούν τομεακές παρεμβάσεις στον τομέα του ελαιολάδου και της βρώσιμης ελιάς, στο πλαίσιο του εθνικού στρατηγικού σχεδίου της χώρας μας, ενώ στην πρόθεση της Κυβέρνησης είναι η ενίσχυση των Συνδεδεμένων Ενισχύσεων στον τομέα.

Τονίζεται ότι για το ΥΠΑΑΤ η υλοποίηση επενδύσεων που αφορούν στον πρωτογενή τομέα (γεωργικές εκμεταλλεύσεις), στις υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτόν (συστήματα ποιότητας), καθώς και στον δευτερογενή τομέα της οικονομίας (μεταποίηση), αποτελούν τις προτεραιότητες όλων των προγραμματικών περιόδων.

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι απεστάλη την Πέμπτη 24 Σεπτεμβρίου 2020 στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για διαβούλευση, το νέο μέτρο (M21) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, που αφορά στην έκτακτη και προσωρινή στήριξη στους γεωργούς των τομέων που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19.

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκης Βορίδης, αναγνωρίζοντας την εξέχουσα σημασία του ελαιολάδου, ως εθνικού - στρατηγικού προϊόντος για τον πρωτογενή τομέα και τη συνοχή του κοινωνικού ιστού των αγροτικών περιοχών της πατρίδας μας, σε όρους απασχόλησης (αριθμού γεωργών/γεωργικών εκμεταλλεύσεων), όγκου/αξίας παραγωγής και εξαγωγών, καθώς και το γεγονός ότι έχει πληγεί ιδιαίτερα από την πανδημία ποικιλοτρόπως (διαταραχές στον εφοδιασμό, διασυννοριακούς και εγχώριους περιορισμούς διακίνησης προϊόντων, κλείσιμο εστίασης, πτώση τουρισμού, κ.λπ.), με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της τιμής διάθεσής του, αποφάσισε τη στήριξη των παραγωγών -κατά κύριο επάγγελμα γεωργών- από το νέο Μέτρο του ΠΑΑ.

Οι Έλληνες παραγωγοί, για τους ανωτέρω λόγους και για την αποφυγή υψηλής αποθεματοποίησης ενόψει της νέας συγκομιδής, διέθεσαν το προϊόν τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές με αποτέλεσμα, σε πολλές περιπτώσεις, να υπάρξει ουσιαστικός κίνδυνος στη συνέχιση της παραγωγικής τους δραστηριότητας λόγω έλλειψης ρευστότητας.

Ειδικότερα, το νέο μέτρο (M21) θα αφορά σε περίπου 145 χιλιάδες κατά κύριο επάγγελμα γεωργούς, οι οποίοι ήταν εγγεγραμμένοι ως τέτοιοι στο Μητρώο Αγροτών & Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) έως και τη λήξη υποβολής φορολογικής δήλωσης έτους 2020 (οικονομικό έτος 2019) και είχαν δηλώσει στο ΟΣΔΕ (έτους 2019), καλλιέργεια ελιάς (ελαιοποιήσιμης ή/και διπλής κατεύθυνσης).

Η συνολική συγχρηματοδοτούμενη ενίσχυση που προβλέπεται να χορηγηθεί στους δικαιούχους, ανέρχεται σε 126,3 εκατομμύρια ευρώ και αφορά κατ' αποκοπή εφάπαξ ποσό σύμφωνα με τις ακόλουθες κλάσεις (με βάση την έκταση που αυτοί εμπίπτουν, αθροιστικά για ελιά ελαιοποιήσιμη ή/και διπλής κατεύθυνσης):

ΚΛΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ (σε εκτάρια)	ΕΥΡΩ / ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ
0 ΕΩΣ 1 ΕΚΤΑΡΙΟ	300 €
1 ΕΩΣ 1,5 ΕΚΤΑΡΙΑ	600 €
1,5 ΕΩΣ 3 ΕΚΤΑΡΙΑ	1.100 €
3 ΕΩΣ 5 ΕΚΤΑΡΙΑ	1.600 €
5 ΕΩΣ 7 ΕΚΤΑΡΙΑ	2.000 €
7 ΕΩΣ 10 ΕΚΤΑΡΙΑ	2.500 €
10 ΕΩΣ 15 ΕΚΤΑΡΙΑ	3.000 €
15 ΕΩΣ 20 ΕΚΤΑΡΙΑ	3.500 €
> 20 ΕΚΤΑΡΙΑ	4.000 €

Εφόσον το νέο μέτρο λάβει την σχετική έγκριση της Ε.Ε., η ένταξη των δικαιούχων προβλέπεται να πραγματοποιηθεί, το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Περαιτέρω, όσον αφορά στη στήριξη του ελαιοπαραγωγικού κλάδου, σημειώνεται ότι χαρακτηριστικό παράδειγμα της σημασίας που αποδίδει η Κυβέρνηση στην ελαιοκομία συνιστά το ότι με συντονισμένες προσπάθειες κατάφερε το ελληνικό ελαιόλαδο και οι ελληνικές βρώσιμες ελιές να μην επιβαρυνθούν με πρόσθετους δασμούς από τις Η.Π.Α., γεγονός που συμβάλλει στην απρόσκοπτη εξαγωγή των δύο αυτών κορυφαίων αγροτικών προϊόντων στη μεγάλη αμερικανική αγορά αλλά και στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος έναντι αντίστοιχων προϊόντων άλλων χωρών της Ε.Ε..

Επιπλέον, το θέμα της προστασίας των ελληνικών Γεωγραφικών Ενδείξεων εν γένει αλλά και ειδικά στις διμερείς εμπορικές συμφωνίες της Ε.Ε. με Τρίτες Χώρες αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για το ΥΠΑΑΤ. Κυρίαρχη επιδίωξη της παρούσας Κυβέρνησης αποτελεί η πλήρης προστασία όλων των Ελληνικών Γεωγραφικών Ενδείξεων, των 107 γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, που φέρουν τις ονομασίες Π.Ο.Π. (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης) και Π.Γ.Ε. (Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη). Σημειώνεται ότι από τα προαναφερθέντα 107 ελληνικά προϊόντα Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. τα 30 είναι ελαιόλαδα και μεταξύ αυτών είναι και το ελαιόλαδο «ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΠΟΠ».

Η δε πρόσφατη ιστορική Συμφωνία Γεωγραφικών Ενδείξεων μεταξύ Ε.Ε. και Κίνας αποτελεί μεγάλη επιτυχία για την Ελλάδα και τους Έλληνες παραγωγούς καθώς προστατεύει 6 σημαντικά ελληνικά προϊόντα, μεταξύ των οποίων οι ελιές Καλαμάτας και το ελαιόλαδο Σητείας, ενώ υπάρχει η δυνατότητα περαιτέρω ενσωμάτωσης και άλλων ποιοτικών προϊόντων.

Ήδη ο Υπουργός έχει πραγματοποιήσει συναντήσεις με τη Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιολάδου κατά τις οποίες συζητήθηκε η αναγκαιότητα λήψης διαρθρωτικών μέτρων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγής της ελαιοκομίας, των προωθητικών δράσεων και της μείωσης του κόστους παραγωγής, αλλά και για τη στήριξη της τυποποίησης και εμπορευσιμότητας του ελαιολάδου. Πιο συγκεκριμένα συζητήθηκαν θέματα όπως

- Να επανεξεταστεί, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερος, ο τρόπος διεξαγωγής της δακοκτονίας.
- Να επανεξεταστεί το καθεστώς ασφάλισης των ελαιοπαραγωγών στον ΕΛ.Γ.Α. στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ανταποδοτικότητας της εισφοράς των ελαιοπαραγωγών.
- Να ενισχυθούν οι έλεγχοι του Ε.Φ.Ε.Τ., οι οποίοι διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των διακινούμενων ελαιολάδων με υψηλά ποιοτικά πρότυπα.

- Να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της παράνομης και μαύρης διακίνησης ελαιολάδου κυρίως με τη θεσμοθέτηση του ηλεκτρονικού τιμολογίου και διασταυρωτικών ελέγχων.
- Να εξεταστεί η δυνατότητα χορηγήσεως κινήτρων για συγχωνεύσεις τόσο των συνεταιρισμών όσο και των τυποποιητικών μονάδων.
- Να συνεχίσουν και να διευρυνθούν τα προγράμματα προώθησης του ελαιολάδου.

Τόσο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων όσο και η Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιολάδου αλλά και οι φορείς που τη συγκροτούν, συμφώνησαν να εργαστούν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, προκειμένου να εκπονήσουν ένα στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της ελαιοκομίας στην Ελλάδα, το οποίο θα θέτει βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μεσομακροπρόθεσμους στόχους.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι απόλυτη δικαίωση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκη Βορίδη, συνιστά η κατάθεση αίτησης για την αναγνώρισή της ως Εθνικής, της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Επιτραπέζιας Ελιάς, με στόχο τη δυναμική προάσπιση των συμφερόντων ενός από τους πλέον εξωστρεφείς κλάδους της αγροτικής οικονομίας μας.

Η σχετική κίνηση πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 19 Ιουνίου και η ΔΟΕΠΕΛ είναι μία από τις πολλές Διεπαγγελματικές Οργανώσεις που αποκτούν εθνική διάσταση μετά τις σχετικές παρεμβάσεις του κ. Βορίδη, ο οποίος στις 11 Δεκεμβρίου 2019 κατέθεσε στη Βουλή τροπολογία με την οποία διευθετήθηκαν οριστικά ζητήματα που αφορούσαν στη νομική μορφή των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για την αναγνώρισή τους σε εθνικό επίπεδο.

Σημειώνεται ότι ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πέραν της συγκεκριμένης κανονιστικής ρύθμισης, συνεχίζει τις αλληπάλληλες επαφές με τους εκπροσώπους των φορέων που απασχολούνται σε όλο το φάσμα της παραγωγής, της επεξεργασίας, της μεταποίησης, της τυποποίησης και της εμπορίας αγροτικών προϊόντων μας.

«Συνεχίζουμε την προσπάθειά μας η οποία κοινό στόχο έχει το άνοιγμα νέων αγορών για τα ποιοτικά προϊόντα μας, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους και την μεγιστοποίηση του εισοδήματος των παραγωγών», δήλωσε σχετικά ο κ. Βορίδης μετά και την ανακοίνωση κατάθεσης του φακέλου από τη ΔΟΕΠΕΛ.

Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το ΥΠΑΑΤ, επιδιώκοντας τη στήριξη του τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών, υλοποιεί, μεταξύ άλλων, Προγράμματα Εργασίας 92 Οργανώσεων Παραγωγών Ελαιουργικών Φορέων (Ο.Ε.Φ.). Ειδικότερα, η Κυβέρνηση κατόρθωσε να εξασφαλίσει για την τριετία 2018-2021 την υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων με συνολική ενωσιακή χρηματοδότηση 33.294.000 €.

Τα ανωτέρω προγράμματα Εργασίας:

1. Έχουν στόχο τη στήριξη του τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών.
2. Εγκρίθηκαν και υλοποιούνται σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 611/2014 και 615/2014 και την αριθ. 61/16616/31-1-2018 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 271/1-2-2018).
3. Αφορούν σε περίπου 16.000 παραγωγούς σε όλη την ελληνική επικράτεια, η οποία για τις ανάγκες αυτών έχει χωριστεί σε τέσσερις περιφερειακές ζώνες, ήτοι Πελοπόννησος, Κρήτη, Υπόλοιπο Ηπειρωτικής Χώρας (συμπεριλαμβανομένης της Εύβοιας) και Υπόλοιπο Νησιωτικής Χώρας.
4. Περιλαμβάνουν δράσεις στον τομέα της παρακολούθησης και διαχείρισης της αγοράς στον κλάδο του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς, στον τομέα της βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ελαιοκαλλιέργειας (ανάπτυξη ορθών γεωργικών πρακτικών, τεχνικών αντικατάστασης των χημικών προϊόντων κ.λπ.), στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελαιοκαλλιέργειας μέσω του εκσυγχρονισμού (κατάρτιση παραγωγών, αντικατάσταση μη παραγωγικών δένδρων με νέα κ.λπ.), στη βελτίωση της ποιότητας του ελαιολάδου (βελτίωση των συνθηκών καλλιέργειας, συγκομιδής, παράδοσης και αποθεματοποίησης, παροχή τεχνικής βοήθειας στην

παραγωγή και στη μεταποιητική διαδικασία, αξιοποίηση καταλοίπων παραγωγής ελαιολάδου κ.λπ.) και τέλος στον τομέα της ικνηλασιμότητας, της πιστοποίησης και της προστασίας της ποιότητας του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2014/1144 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 2015/1829 και 2015/1831 της Επιτροπής σχετικά με τις ενέργειες προβολής και προώθησης αγροτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. και στις αγορές τρίτων χωρών, εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υλοποιούνται 19 τριετή χρηματοδοτούμενα προγράμματα προώθησης αγροτικών προϊόντων συνολικού προϋπολογισμού περίπου 46.000.000 ευρώ. Στόχος των εν λόγω προγραμμάτων είναι η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά των γεωργικών προϊόντων, για τις φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους παραγωγής τους και τα συστήματα ποιότητας που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η προβολή της σημασίας των κοινοτικών συστημάτων που αφορούν ΠΟΠ, ΠΓΕ και βιολογικά προϊόντα.

Ειδικότερα:

- όσον αφορά στην προώθηση της επιτραπέζιας ελιάς, επισημαίνεται ότι ολοκληρώθηκε η υλοποίηση τεσσάρων (4) προγραμμάτων με φορέα υλοποίησης την ΠΕΜΕΤΕ σε ΕΕ και τρίτες χώρες (1 πρόγραμμα στην εσωτερική αγορά και τρία προγράμματα σε τρίτες χώρες), συνολικού προϋπολογισμού 11.106.660 €.
- όσον αφορά στην προώθηση του ελαιολάδου, επισημαίνεται ότι ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της Περιφέρειας Κρήτης “The European Food Masters”, συνολικού προϋπολογισμού 1.174.765 €, το οποίο προωθούσε, εκτός των άλλων κρητικών προϊόντων, και το ελαιόλαδο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι ελαιοπαραγωγοί ολόκληρης της χώρας, με παρέμβασή του στην τακτική σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2019 στις Βρυξέλλες:

- ανέδειξε τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ελαιοκαλλιεργητές της Ελλάδας εξαιτίας, μεταξύ άλλων, των ακραίων καιρικών φαινομένων, απόρροια της κλιματικής αλλαγής,
- υπογράμμισε ότι «οι ελαιοπαραγωγοί βλέπουν το εισόδημά τους να αφανίζεται για δεύτερη συνεχή χρονιά» και
- κάλεσε την Επιτροπή να συνεκτιμήσει τα δεδομένα και να εξετάσει εναλλακτικές ενίσχυσης του τομέα για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι οι εμπορικές συναλλαγές -των οποίων στοιχεία αποτελούν η τιμή παραγωγού και οι ποσότητες που διακινούνται- στα αγροτικά προϊόντα, όπως είναι η βρώσιμη (επιτραπέζια) ελιά και το ελαιόλαδο, διαμορφώνονται ελεύθερα τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά με βάση την προσφορά και τη ζήτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό τους. Από αυτό προκύπτει και η ιδιαίτερη σημασία που δίνει το ΥΠΑΑΤ στην ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης των ελαιοπαραγωγών αφ’ ενός με τη δημιουργία ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών, μέσω των οποίων πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, συλλογικά η διαπραγμάτευση των τιμών των προϊόντων, αφ’ ετέρου με την ενίσχυση των Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Επιπλέον, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατανοώντας την ανάγκη μελέτης, σε επιστημονικό επίπεδο, των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και των ακραίων καιρικών φαινομένων που αυτή προκάλεσε ειδικότερα στις ελαιοκαλλιέργειες της Κρήτης, εξέδωσε την αριθ. 2834/314584/04-12-2019 (ΑΔΑ: 669Β4653ΠΓ-ΝΨ1) απόφαση, με την οποία συστάθηκε και συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας για τον σκοπό αυτόν. Έργο της Ομάδας αυτής ήταν: α)η δημιουργία φάκελου, ο οποίος να συνδέει τη φετινή (2019) ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση της παραγωγής ελαιόλαδου στην

Κρήτη με τις ασυνήθιστες κλιματολογικές συνθήκες, οι οποίες επικρατήσαν στην Κρήτη την προηγούμενη άνοιξη (ασυνήθιστες βροχοπτώσεις) έως το τέλος του χρόνου (ασυνήθιστες υψηλές θερμοκρασίες) και β) η τεκμηρίωση της ανάγκης χρηματικών αποζημιώσεων στους παραγωγούς από το αρμόδιο όργανο της Ε.Ε., αφού αυτό δεν καθίσταται δυνατό από το ελληνικό κράτος. Στο πλαίσιο της εν λόγω Ομάδας Εργασίας, συντάχθηκε φάκελος-έκθεση που στοιχειοθετεί τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην ελαιοκαλλιέργεια της Κρήτης, προκειμένου να τεκμηριωθεί αίτημα της Ελλάδας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για σχετική οικονομική βοήθεια προς τους πληγέντες.

Όσον αφορά στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας, διευκρινίζεται ότι η ευθύνη της εφαρμογής του Προγράμματος Δακοκτονίας, σύμφωνα με τον ν. 3852/2010 (Α' 87) «Καλλικράτης», άρθρο 186, ανήκει στις Περιφέρειες και τις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) της χώρας με τις αρμόδιες Διευθύνσεις τους. Στις αρμοδιότητές τους ανήκουν η κατάρτιση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος του προγράμματος, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι διαδικασίες ανάδειξης και ελέγχου των εργολάβων ψεκασμών και παγίδοθεσίας, καθώς και της πρόσληψης τομεαρχών και της έγκαιρης έκδοσης των αποφάσεων για τη διενέργεια των ψεκασμών που αποτελούν τους πλέον καθοριστικούς παράγοντες επιτυχίας του προγράμματος.

Για το Πρόγραμμα Δακοκτονίας έτους 2020, όπως και για το έτος 2019, όλες οι απαραίτητες προπαρασκευαστικές διοικητικές διαδικασίες που απαιτούνται για την διενέργειά του τόσο από το ΥΠΑΑΤ όσο και από τα συναρμόδια Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, πραγματοποιήθηκαν πολύ έγκαιρα με την έκδοση των απαιτούμενων διοικητικών και νομικών πράξεων που συνοπτικά αναφέρονται ως ακολούθως:

α) Η με αριθ. 1904/10-01-2020 απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών με κατανομή ποσού ύψους 20.954.300€ στις Περιφέρειες της χώρας και η με αριθ. 19228/20-3-2020 επιπρόσθετη απόφαση κατανομής στην Περιφέρεια Κρήτης επιπλέον ποσού ύψους 2.000.000 €.

β) Η με 2632/85772/18-03-2020 απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την κατανομή του εποχικού προσωπικού δακοκτονίας στις Π.Ε. που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας. Ο αριθμός των προκηρυσσόμενων θέσεων τομεαρχών και εργατοτεχνιτών παρέμεινε ο ίδιος με τον αριθμό του προγράμματος έτους 2019, ως μέγιστος επιτρεπόμενος.

γ) Η τροπολογία στον ν. 4673/11-03-2020 (Α' 52) «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», στο άρθρο 40 με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων δακοκτονίας», η οποία δίνει τη δυνατότητα στους προσωρινούς μειοδότες των εργολαβιών του Προγράμματος Δακοκτονίας έτους 2020 της έναρξης εκτέλεσης του έργου πριν από την υπογραφή των συμβάσεων (με προσυμβατικό έλεγχο), ώστε να ξεκινήσει έγκαιρα ο 1^{ος} ψεκασμός και να μην υπάρξουν καθυστερήσεις.

δ) Ο διαγωνισμός για την προμήθεια των υλικών δακοκτονίας έτους 2020 που διενεργείται από το ΥΠΑΑΤ πραγματοποιήθηκε στους προβλεπόμενους χρόνους. Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκε η οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή όλων των υλικών από την Αρμόδια Επιτροπή Παραλαβής βάσει της Προκήρυξης του Ανοικτού Διεθνούς Διαγωνισμού με αριθ. 3533/ΓΚ/2020 και των αντίστοιχων συμβάσεων (6706/ΓΚ/2020, 6707/ΓΚ/2020, 6708/ΓΚ/2020 και 6709/ΓΚ/2020) με τους αναδόχους. Η παράδοση των υλικών στις αποθήκες των ΔΑΟΚ συνεχίζεται και θα ολοκληρωθεί έως τις 23 Οκτωβρίου 2020.

Σημειώνεται ότι η επιλογή των υλικών δακοκτονίας (εντομοκτόνα σκευάσματα) έγινε λαμβάνοντας υπόψη την ανθεκτικότητα που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια σε πυρεθρίνες στις πλέον θερμές περιοχές ελαιοκαλλιέργειας (Κρήτη και Νότια Πελοπόννησος), καθώς και την κατάργηση εγκρίσεων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που μειώνει τις δυνατότητες επιλογής σε χρησιμοποιούμενα σκευάσματα στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας. Το ΥΠΑΑΤ είναι σε στενή συνεργασία με τις κατά τόπους αρμόδιες ΔΑΟΚ για την προμήθεια του καλύτερου συνδυασμού φυτοπροστατευτικών προϊόντων και απαιτούμενου αριθμού ψεκασμών. Παράλληλα, διεξήχθη και διαγωνισμός υλικών δακοκτονίας έτους 2020 από τις Π.Ε. Λασιθίου,

Ρεθύμνου και Χανίων, για ενίσχυση των ποσοτήτων των απαιτούμενων υλικών στην Περιφέρεια Κρήτης. Επίσης, από το ΥΠΑΑΤ οργανώθηκαν μεταφορές υλικών από άλλες Π.Ε. της Χώρας προς την Περιφέρεια Κρήτης, προκειμένου να αντικατασταθούν οι αφαιρούμενες ποσότητες πυρεθρινών από το Πρόγραμμα Δακοκτονίας έτους 2020 της Κρήτης με σκευάσματα που περιέχουν άλλες δραστικές ουσίες.

Αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο του προγράμματος «Πρόγραμμα Συγκριτικών Πειραματικών Εργασιών Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2020» (αριθ. 7832/211909/31-7-2020 ΥΑ), έχουν προγραμματιστεί οι Υποδράσεις 2^α, 2^β και 2^γ στη Δράση 2 «Μελέτη και παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των εγκεκριμένων εντομοκτόνων και της ανθεκτικότητας του δάκου της ελιάς (*Bactrocera oleae*) σε αυτά».

Η φύση του εν λόγω προγράμματος, καθώς είναι βιολογικό και πολυπαραμετρικό, με έναν από τους κυριότερους παράγοντες να είναι οι κλιματολογικές συνθήκες, και σε άμεση συσχέτιση με την εμπλοκή πολλών φορέων για τη διενέργειά του (ΥΠΑΑΤ, Υπ. Εσωτερικών, Υπ. Οικονομικών, Περιφέρειες, Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι με τις αρμόδιες Διευθύνσεις αυτών), καθιστά αναγκαία: α) την πλήρη εγρήγορση όλων των φορέων καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής του, όπως και των ελαιοπαραγωγών και β) την προσπάθεια απλούστευσης των διαδικασιών για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι οι ζημιές που προκαλούνται στις ελαιοκαλλιέργειες από δάκο, όπως προκλήθηκαν στην ευρύτερη περιοχή της νήσου Κρήτης, δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του Οργανισμού. Επίσης, οι εν λόγω ζημιές δεν μπορούν να ενταχθούν σε πρόγραμμα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ) σύμφωνα με τον Κανονισμό των ΚΟΕ, όπου σημειώνεται, πέραν όλων των άλλων, ότι πρέπει να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης της προσβολής και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, της δακοπροσβολής.

Επίσης, αναφέρεται ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Ηρακλείου, στη δικαιοδοσία του οποίου είναι και η ευρύτερη περιοχή της νήσου Κρήτης, από τις επισημάνσεις που διενεργήθηκαν σε ελαιοκαλλιέργειες της εν λόγω περιοχής, διαπιστώθηκε ότι την περίοδο των υψηλών θερμοκρασιών και συγκεκριμένα τον μήνα Μάιο του έτους 2020 (15/5-19/5) οι εν λόγω καλλιέργειες ευρίσκοντο στο στάδιο της ανθοφορίας και, συνεπώς, οι όποιες ζημιές προξενήθηκαν από τις υψηλές θερμοκρασίες, δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α., καλύπτονται ασφαλιστικά και αποζημιώνονται μόνον οι άμεσες ζημιές που προξενούνται στην ηρητημένη παραγωγή των καλλιεργειών, οι οποίες αποδεδειγμένα προκαλούνται από τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια (χαλάζι, καύσωνας κ.λπ.) στη φυτική παραγωγή της καλλιεργητικής περιόδου που συνέβη το ζημιογόνο αίτιο.

Σε κάθε περίπτωση, ο ΕΛ.Γ.Α παρακολουθεί την εξέλιξη των ελαιοκαλλιεργειών της εν λόγω περιοχής και καταγράφει την σχετική απώλεια παραγωγής, η οποία δύναται να ενταχθεί σε πρόγραμμα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ.

Ωστόσο, προκειμένου να τύχουν ενίσχυσης οι ελαιοπαραγωγοί για την αντιστάθμιση της απώλειας παραγωγής, θα πρέπει να πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που ορίζονται στον Κανονισμό Κρατικών Ενισχύσεων και στις Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) η παραγωγή του έτους ζημιάς να έχει ζημιωθεί κατά είδος προϊόντος (καλλιέργεια), σε επίπεδο Νομού, σε ποσοστό 30% και πάνω, σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας, τα οποία συλλέγονται από τις ΔΑΟΚ το επόμενο χρονικό διάστημα και δίδονται στο ΥΠΑΑΤ,
- β) να τεκμηριώνεται επιστημονικά από επιτροπή, η οποία ορίζεται από το ΥΠΑΑΤ, ότι η απώλεια της παραγωγής είναι αποτέλεσμα μίας δυσμενούς καιρικής συνθήκης και όχι συνδυασμού πολλών (απαραίτητη προϋπόθεση για έναρξη της διαδικασίας),
- γ) τα επίσημα μετεωρολογικά στοιχεία να επιβεβαιώνουν τον χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών και
- δ) να εγκριθεί η δαπάνη αντιστάθμισης των ζημιών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι, εξαιτίας του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, είναι επιβεβλημένη η δημιουργία ενός νέου γεωργοασφαλιστικού συστήματος που θα προσφέρει επαρκή ασφάλιση στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών και των κτηνοτρόφων της χώρας. Ως εκ τούτου, με την αριθ. 142/21211/23-1-2020 (ΑΔΑ:Ψ6ΩΙ4653ΠΓ-ZN1) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συστάθηκε ομάδα εργασίας, με συντονιστή τον Πρόεδρο του ΕΛ.Γ.Α., για τη μελέτη του θεσμικού πλαισίου, για την ανάλυση των ιστορικών δεδομένων καταστροφών αγροτικών εκμεταλλεύσεων και αντιστοίχως των αποζημιώσεων που πραγματοποιήθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Α., για τον συντονισμό με άλλα γνωμοδοτικά ή συμβουλευτικά όργανα που θα αναλάβουν παρόμοιες εργασίες, καθώς και για τη διερεύνηση άλλων πιθανών αποζημιώσεων των καταστροφών. Το πόρισμα της ομάδας εργασίας, καθώς και η υποβολή λύσεων, θα τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Πληροφορικά, αναφέρεται ότι το θέμα της στήριξης του ελαιοπαραγωγικού κλάδου έχει συζητηθεί στη Βουλή στις 9-9-2020 με αφορμή την αριθ. 1019/7-9-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου και στα Πρακτικά της Βουλής υπάρχει η σχετική απάντηση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη
- 2.Βουλευτή κ. Στ. Αραχωβίτη
- 3.Βουλευτή κα Α. Αναγνωστοπούλου
- 4.Βουλευτή κ. Α. Αθανασίου
- 5.Βουλευτή κ. Α.-Χρ. Αυλωνίτη
- 6.Βουλευτή κα Α. Βαγενά
- 7.Βουλευτή κ. Χρ. Βερναρδάκη
- 8.Βουλευτή κ. Ι. Γκιόλα
- 9.Βουλευτή κα Σ. Ελευθεριάδου

- 10.Βουλευτή κ. Ζεϊμπέκ Χουσεΐν
- 11.Βουλευτή κ. Ν. Ηγουμενίδη
- 12.Βουλευτή κ. Ε. Θραψανιώτη
- 13.Βουλευτή κα Ε. Κασιμάτη
- 14.Βουλευτή κα Χ. Καφαντάρη
- 15.Βουλευτή κ. Β. Κόκκαλη
- 16.Βουλευτή κα Κ. Μάλαμα
- 17.Βουλευτή κ. Χ. Μαμουλάκη
- 18.Βουλευτή κ. Α. Μεϊκόπουλο
- 19.Βουλευτή κ. Ι. Μουζάλα
- 20.Βουλευτή κ. Κ. Μπάρκα
- 21.Βουλευτή κ. Α. Παπαδόπουλο
- 22.Βουλευτή κα Π. Πούλου
- 23.Βουλευτή κ. Ι. Ραγκούση
- 24.Βουλευτή κ. Ι. Σαρακιώτη
- 25.Βουλευτή κ. Π. Σκουρλέτη
- 26.Βουλευτή κ. Π. Σκουρολιάκο
- 27.Βουλευτή κα Ε. Σκούφα
- 28.Βουλευτή κ. Α. Τριανταφυλλίδη
- 29.Βουλευτή κ. Σ. Φάμελλο
- 30.Βουλευτή κ. Ν. Φίλη
- 31.Βουλευτή κ. Δ. Χαρίτου
- 32.Βουλευτή κ. Μ. Χατζηγιαννάκη
- 33.Βουλευτή κα Ρ. Χρησίδου
- 34.Βουλευτή κ. Γ. Ψυχογιό